

06.06.19
La Nr.

Nr. 12-9/54
din

Domnului Petru MACOVEI,
Secretar al Consiliului de Presă din Republica Moldova
mun. Chișinău, str. București, nr. 41/5

Ref: la solicitarea nr. 16/05 din 20 mai 2019, privind apelul public al Consiliului de Presă, în baza emisiunii televizate „Vorbește Moldova”, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului comunică următoarele:

Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a examinat, în baza competențelor legislative conferite de Legea nr. 52 din 3 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), apelul public al Consiliului de Presă din Republica Moldova nr. 16/05 din 20 mai 2019 și Decizia Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova nr. 20/67 din 17 mai 2019, cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării emisiunii *Vorbește Moldova*, cu subiectul „Te iubesc, părinte”, difuzată de postul de televiziune „Prime”.

Ombudsmanul Copilului menționează că își exercită mandatul în scopul asigurării respectării drepturilor și a libertăților copilului și realizării, la nivel național, de către autoritățile publice centrale și locale, de către persoanele cu funcție de răspundere de toate nivelurile a prevederilor Convenției ONU cu privire la drepturile copilului (în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993).

Avocatul Poporului evidențiază că art. 16 din Convenția ONU prevede faptul că „niciun copil nu va face obiectul ingerințelor arbitrare sau ilegale în viața sa personală, familia sa, domiciliul sau corespondența sa și nici al unor atacuri ilegale la onoarea și reputația sa”. Această ultimă prevedere capătă o importanță tot mai mare dat fiind volumul mare de date cu caracter personal ale copiilor care circulă și sunt disponibile prin intermediul rețelelor de socializare și a posturilor de televiziune. Deși, până în prezent, Ombudsmanul Copilului a făcut mai multe apeluri cu privire la necesitatea imperativă de a respecta deontologia profesională a jurnaliștilor și standardele de protecție a vieții private, totuși, situația nu a cunoscut schimbări esențiale¹.

¹Vezi:

1. <https://consiliuldepresa.md/ro/news/view/copiii-victime-ale-abuzurilor-au-nevoie-de-consiliere-nu-de-promovare-n-materiale-jurnalstice-cu-ca>
2. <https://www.civic.md/stiri-ong/41834-avocatul-poporului-pentru-drepturile-copilului-maia-banarescu-raspunde-apelului-consiliului-de-presa.html>
3. <http://www.infotag.md/populis-ru/259054/>
4. <https://radiochisinau.md/avocatul-poporului-indeamna-politicienii-sa-nu-exploateze-imaginea-copiilor-in-scop-de-promovare---66045.html>
5. <https://www.ziarulnational.md/politicienii-din-r-moldova-care-au-folosit-copii-saraci-pentru-a-si-face-pr-inainte-de-paste-reclamați-la-avocatul-poporului/>

În contextul celor expuse, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a analizat situația creată și răspunsul autorității competente (Consiliul Audiovizualului) și își exprimă îngrijorarea cu privire la poziția abordată or, argumentele aduse sunt contradictorii și neplauzibile. Altfel spus, în Decizia sa Consiliul Audiovizualului face trimitere la scrisoarea „General Media Group” SRL f/nr. din 8 mai 2019, prin care comunică faptul că la realizarea subiectului s-a ținut cont de interesul copilului și de acordul părinților și al copilului (cu anexarea copiilor acordurilor menționate). În acest context, Ombudsmanul Copilului reamintește că sintagma **interesul superior al copilului** este prevăzută de art. 3 al Convenției ONU cu privire la drepturile copilului care prevede că „în toate acțiunile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de protecție socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate”.

Mai mult, în conformitate cu prevederile Comentariului General nr. 14 (2013) al Comitetului ONU pentru drepturile copilului, se evidențiază că unul din conceptele realizării interesului superior al copilului în coroborare cu art. 19 și 39 din Convenție (protecția față de abuz și neglijare și îngrijirea recuperatorii) este **evitarea revictimizării copilului** care a suferit de pe urma unui abuz fizic, psihologic sau sexual.

În susținerea prezentei idei, se poate face trimitere la Hotărârea de condamnare în cauza A.O. vs Rusia emisă de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Mai exact, Curtea a statuat „Indicația repetată în presă a identității unui minor implicat într-un incident violent sau a circumstanțelor conexe la cazul de violență, dăunează dezvoltării sale morale și psihologice și vieții sale private. Acest lucru poate justifica intentarea unui proces civil împotriva unui jurnalist, ca urmare a unei acțiuni de defăimare, chiar dacă informațiile personale erau deja în domeniul public. Astfel, jurnalistul poate fi găsit responsabil pentru defăimare, în procedurile civile deschise împotriva lui chiar și atunci când a fost menționată doar identitatea părinților copilului implicat în incident”.

Totodată, Ombudsmanul copilului subliniază că decizia prezentată de Consiliului Audiovizualului este ambiguă, precum și situația cu privire la Acordul de prelucrare a datelor cu caracter personal elaborat de „General Media Group Corp” SRL și care a fost semnat de mama copilului. Cu toate că art. 9 al Deciziei CCA nr. 99 din 19 iulie 2012 prevede obligativitatea prezenței unui acord și din partea copilului, totuși, în decizia CA se face referire doar la prezența unui acord din partea mamei.

Avocatul Poporului mai notează că prezența în platou a mamei, bunicii și a tatălui biologic al minorei a fost în contradicție cu prevederile Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal astfel, cu toate că prezentatoarea emisiunii și experții din platou nu au pronunțat numele fetei, prezența în cadrul emisiunii a rudelor apropiate servesc drept **element de identificare** ulterioară a minorei.

Trebuie de menționat că în cadrul emisiunii vizate s-a încălcat și noul **Cod Deontologic al Jurnalistului din Republica Moldova**, inclusiv punctul 3.15, care prevede că *Jurnalistul nu profită de starea de vulnerabilitatea persoanelor și de necunoașterea de către acestea a drepturilor și libertăților lor, precum și nu le încurajează să recurgă la acțiuni umilitoare și care lezează demnitatea umană*”.

În contextul celor menționate, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului consideră că emisiunea *Vorbește Moldova*, cu subiectul „Te iubesc, părinte”, difuzată de postul de televiziune „Prime”, a fost derulată cu încălcarea standardelor internaționale și naționale din domeniul protecției copilului. Prin urmare, Ombudsmanul Copilului solicită autorităților și persoanelor vizate să țină cont de respectarea *interesului superior al copilului și opinia acestuia*.

În aceeași ordine de idei, Maia Bănărescu intenționează să propună CA realizarea mai multor acțiuni comune pentru informarea jurnaliștilor în domeniul protecției drepturilor copilului și relatarea în mass-media a subiectelor care vizează copiii. De asemenea, Oficiul Avocatului Poporului va elabora un plan de acțiuni pentru posibilele măsuri de formare și instruirea jurnaliștilor în domeniul standardelor naționale și internaționale pentru asigurarea difuzării corecte a informațiilor, cu respectarea drepturilor omului.

Cu respect,

Maia BĂNĂRESCU,
Avocatul Poporului pentru drepturile copilului

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal prelucrate în sistemul de evidență nr. 0001694-001 înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Ex: Dumitru Darea
Tel: 022 23 48 00
dumitru.darea@ombudsman.md